

**Recenzja osiągnięcia naukowego oraz całokształtu aktywności naukowej
dr inż. Grażyny Sypniewskiej - Kamińskiej**

w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk technicznych
w dyscyplinie mechanika

Podstawa opracowania

Recenzję opracowano na podstawie pisma Dziekana Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej (DM.64.564.2018).

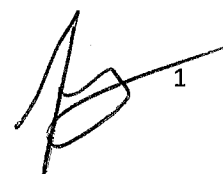
Jako osiągnięcie naukowe Kandydatka przedstawiła cykl siedmiu tematycznie powiązanych publikacji który zatytułowała „*Badanie dynamiki nieliniowych układów mechanicznych z zastosowaniem przybliżonych metod analitycznych i hybrydowych*”.

Ponadto Kandydatka dołączyła:

1. Wniosek z dnia 19.08.2018
2. Kopię dyplomu doktora nauk technicznych
3. Wykaz dorobku habilitacyjnego
4. Autoreferat w języku polskim i angielskim zawierający opis osiągnięć naukowych
5. Kopie cyklu artykułów składających się na osiągnięcie naukowe
6. Oświadczenia współautorów publikacji
7. Wersje elektroniczne dokumentów na płycie CD

1. Charakterystyka kandydata

Dr inż. Grażyna Sypniewska-Kamińska jest pracownikiem naukowym zatrudnionym na stanowisku starszego wykładowcy w Instytucie Mechaniki Stosowanej, Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej. W 1984 roku na ww. wydziale uzyskała dyplom magistra inżyniera w specjalności mechanika stosowana. W roku 1984 podjęła pracę w Laboratorium Komputerowym Instytutu Mechaniki Stosowanej Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej, najpierw na stanowisku stażysty, a następnie programisty. Następnie w latach 1985-1990 pracowała w Zakładzie Biomechaniki Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu prowadząc zajęcia z biomechaniki i zdobywając dodatkową wiedzę z anatomii i fizjologii. Po pięciu latach tj. w roku 1990 rozpoczęła pracę w Instytucie Mechaniki Stosowanej Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki

1

Poznańskiej, kolejno na stanowiskach asystenta, adiunkta, a od 2007 do chwili obecnej starszego wykładowcy.

Rozprawę doktorską pt. „*Dynamika materiałów porowatych w polu elektromagnetycznym*”, wykonaną pod kierunkiem dr. hab. Tadeusza Hoffmanna, obroniła w 1998 roku na Wydziale Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej.

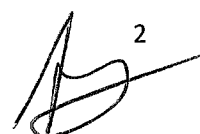
Zainteresowania naukowe dr inż. Grażyny Sypniewskiej-Kamińskiej na etapie pracy doktorskiej zostały ukierunkowane na zagadnienia mechaniki pól połączonych w ośrodkach jedno i wielofazowych. Ponadto Habilitantka zajmowała się zagadnieniami przewodnictwa ciepła w stanach nieustalonych, koncentrując się na rozwiązywaniu zagadnień odwrotnych tj. identyfikacji temperatury na brzegu badanego obszaru. Tematyka przewodnictwa ciepła obejmowała też przewodzenie ciepła w tkankach, gdzie Kandydatka wykonywała obliczenia numeryczne oparte na metodzie różnic skończonych. Kolejnym obszarem badawczym były zagadnienia teorii sprężystości w zastosowaniu do materiałów auksetycznych. Główny nurt badawczy Habilitantki od kilkunastu lat dotyczy zagadnień dynamiki nieliniowych układów mechanicznych, w tym metod analitycznych i numerycznych badania dynamiki nieliniowych układów w wybranych stanach rezonansowych.

2. Ocena osiągnięcia naukowego – cykl wybranych 7 publikacji

Jako osiągnięcie naukowe Habilitantka przedstawiła cykl siedmiu współautorskich publikacji naukowych w tym 1 publikację w której Habilitantka jest pierwszym autorem. Sześć prac opublikowanych zostało w renomowanych czasopismach indeksowanych w bazie WoS, jedna praca w czasopiśmie nie posiadającym wskaźnika IF. Udział procentowy Habilitantki w cyklu publikacji wykazanych jako osiągnięcie naukowe wynosi 40% w czterech pracach, 50% w dwóch pracach i 80% w jednej pracy.

Sumaryczny impact factor publikacji według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania wynosi: **IF=16,685**, liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS): **LC=27**, bez samocytowań **LC=23**, indeks Hirscha według bazy Web of Science (WoS): **H=3**.

Podjęta przez Habilitantkę problematyka badawcza jest interesująca i zgodna z trendami badań nieliniowych układów dynamicznych. Można zauważyć, że doświadczenia badawcze zdobyte przez Habilitantkę podczas realizacji pracy doktorskiej oraz badań prowadzonych w zakresie modelowania materiałów i przewodnictwa cieplnego w zakresie opisu matematycznego i procedur obliczeniowych zostały wykorzystane do badania drgań nieliniowych dyskretnych układów mechanicznych. W cyklu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe Habilitantka opracowała procedury oparte na obliczeniach symbolicznych pozwalające na wyznaczenie przybliżonych rozwiązań analitycznych za pomocą

metody wielu skal czasowych. Uzyskane rozwiązania analityczne wyznaczyła z dokładnością do drugiego rzędu zaburzenia z uwzględnieniem zerowej, pierwszej i drugiej skali czasu. Opracowane procedury pozwoliły na wyeliminowanie wyrazów generujących człony sekularne w rozwiązaniu i na tej podstawie wyznaczenie rozwiązań modulacyjnych na amplitudę i fazę z dokładnością do przybliżenia drugiego rzędu. Na podstawie rozwiązań analitycznych możliwe było wyznaczenie charakterystyk rezonansowych i punktów bifurkacji układów nieliniowych. Badania analityczne zweryfikowane zostały metodami numerycznego całkowania równań różniczkowych bezpośrednio opisujących model układu.

Metoda wielu skal czasowych została zastosowana do analizy drgań wahadła matematycznego ze sprężystym i ruchomym punktem zawieszenia poruszającego się po okręgu [P1] lub po zamkniętej krzywej Lissajous [P2]. Natomiast w pracy [P3] metoda ta została użyta do wahadła fizycznego ze sprężystym zawieszeniem. Badane układy pomimo prostej struktury opisane są skomplikowanymi nieliniowymi równaniami różniczkowymi, które prowadzą do powstawania i interakcji rezonansów zewnętrznych i parametrycznych. Wyznaczenie rozwiązań analitycznych nieliniowych układów o trzech stopniach swobody wymagało od Habilitantki sporych nakładów pracy oraz dużej wiedzy z zakresu metod analitycznych oraz obliczeń symbolicznych. Wyznaczenie stanów ustalonych wymagało rozwiązania sześciu nieliniowych równań algebraicznych, a następnie zbadania ich stabilności. Wykonane analizy oraz opracowane procedury obliczeniowej dla trzech skal czasowych stanowią wkład w dyscyplinę naukową mechanika. Ponadto w pracy [P2] zaproponowała ciekawy sposób interpretacji wyników w postaci dwóch krzywych jako funkcji amplitud wyrażonych we współrzędnych kartezjańskich. Zwiększenie dokładności obliczeniowej umożliwiło zbadanie stanów rezonansowych niewykrywalnych przy niższych przybliżeniach. Metodę wielu skal zastosowała również do układów z połączonymi szeregowo nieliniowymi bezmasowymi elementami sprężystymi. Takie połączenie zwiększa nieliniowość układu i wymusza konieczność zwiększenia dokładności obliczeniowej, co Habilitantka skutecznie wykazała w pracy [P6]. Tematyka dynamiki układów z wahadłami została rozszerzona na przypadek układu z nieidealnym źródłem energii [P4], [P5]. W takim przypadku model matematyczny zwiększony jest o jeden stopień swobody wynikający z oddziaływania źródła drgań, np. silnika elektrycznego prądu stałego, z układem drgającym – oscylatorem z dołączonym wahadłem. W tym przypadku do wyznaczenia rozwiązań analitycznych Habilitantka zastosowała metodę Kryłowa-Bogolubowa proponując dekompozycję ruchu wirnika silnika na składnik odpowiadający za ruch obrotowy bez oscylacji oraz dodany składnik oscylacyjny. Pozwoliło to na dekompozycję ruchu oscylacyjnego i wówczas na analizę dynamiki całego układu. Metoda ta jest oryginalną propozycją Habilitantki i różni się od podejść proponowanych w literaturze.

3

Poprawność metody została potwierdzona poprzez rozwiązania numeryczne oryginalnych równań różniczkowych ruchu.

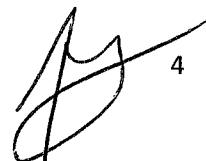
Habilitantka podjęła również analizę dynamiki podwójnego wahadła fizycznego w którym dochodzi do zderzeń z nieruchomą chropowatą przeszkodą [P7]. Oryginalnym wkładem w tej pracy jest uwzględnienie zmiany składowej stycznej i normalnej impulsu uderzenia oraz uwzględnienie możliwości wystąpienia fazy kontaktu bez poślizgów. Model matematyczny dynamiki omawianego układu ze zderzeniami został rozwiązany numerycznie jednak uzupełniony o własny algorytm śledzący stan układu w stosunku do narzuconych więzów i pozwalający na wykrycie momentu kontaktu z przeszkodą oraz wyznaczenie składowych impulsu siły chwilowej. Zaproponowany sposób modelowania układu ze zderzeniami o chropowatą przeszkodę jako układu kawałkami gładkiego oraz zaproponowana metoda wyznaczenia rozwiązań wnosi nowe aspekty do badania dynamiki układów wieloczłonowych z uwzględnieniem zderzeń z tarciami.

Mocnym punktem przedstawionego osiągnięcia jest to, że prace naukowe z powodzeniem zostały opublikowane w kilku renomowanych czasopismach m.in. *International Journal of Bifurcation and Chaos, Nonlinear Dynamics, Mechanical Systems and Signal Processing, Archive of Applied Mechanics*. Do słabszych elementów należy zaliczyć dotychczasową stosunkowo małą liczbę cytowań. Ponadto, pomimo deklaracji udziału procentowego poszczególnych autorów Habilitantka tylko w jednej publikacji jest pierwszym autorem.

Oceniając zaprezentowany cykl publikacji oraz biorąc pod uwagę wskaźniki naukometryczne uważam, że przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe wnosi wkład w rozwój dyscypliny i jest wystarczające do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie mechanika.

3. Ocena istotnej aktywności naukowej oraz dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej

Oprócz głównego cyklu publikacji wykazanego jako osiągnięcie naukowe, Habilitantka w wykazie dorobku naukowego wykazała współautorstwo w 3 artykułach opublikowanych w latach 2014-2017 w czasopismach znajdujących się w bazie JCR. W 2 pracach zajmowała się zagadnieniami modelowania elastostatyki materiałów auksetycznych wykonując obliczenia metodą elementów skończonych oraz poszukując przybliżonego rozwiązania trójwymiarowego zagadnienia z mieszanymi warunkami brzegowymi metodą rozwiązań podstawowych. W trzeciej pracy współpracowała przy analizie równań ruchu układu połączonych nieliniowych oscylatorów pod kątem zastosowania metody uśrednienia. Ponadto po uzyskaniu stopnia doktora wykazała 19 prac opublikowanych w latach 1999-2018 w innych

4

czasopismach międzynarodowych lub krajowych oraz 13 prac w materiałach konferencyjnych, aktywnie uczestnicząc w 11 konferencjach, z czego tylko w dwóch które odbyły się poza granicami kraju (Lwów i Malta).

Habilitantka nie wykazała aktywności w zakresie osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych i technologicznych, patentów i wzorów użytkowych, natomiast uczestniczyła w ekspertyzie wykonanej dla Wojskowej Akademii Technicznej.

W zakresie kierowania projektami badawczymi Habilitantka wykazała udział jako wykonawca ogólnie w czterech projektach w tym w jednym po uzyskaniu stopnia doktora (Grant NCN MAESTRO 2012-2016).

W aktywności naukowej wyraźnie brakuje współpracy zagranicznej w postaci np. odbytych staży zagranicznych czy też współpracy z ośrodkami zagranicznymi.

Dorobek naukowy dr inż. Grażyny Sypniewskiej-Kamińskiej tj. dorobek publikacyjny i całościowe wyniki bibliometryczne oraz udział w projektach badawczych oceniam pozytywnie. Natomiast aktywność międzynarodową, współpracę z ośrodkami zagranicznymi, udział w projektach międzynarodowych, prezentacje na konferencjach zagranicznych są słabszym punktem wniosku.

Dr inż. Grażyna Sypniewska-Kamińska wykazała się dobrym dorobkiem dydaktycznym, jest autorem programów wykładów i ćwiczeń oraz prowadzi zajęcia z mechaniki ogólnej, drgań mechanicznych, wytrzymałości materiałów, fizyki matematycznej i metod numerycznych. Jest współautorką skryptu akademickiego oraz informatora wydziałowego. Pełniła rolę promotora prac magisterskich (16) i inżynierskich (12). Nie wykazała natomiast opieki naukowej nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego.

Habilitantka jest członkiem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej oraz Polskiego Towarzystwa Zastosowań Elektromagnetyzmu. Aktywnie uczestniczy w popularyzacji nauki dla uczniów szkół średnich w ramach programu „Otwarte drzwi”. Była nagradzana nagrodami dydaktycznymi Rektora PP, medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz wyróżnieniem przyznany przez studentów.

Habilitantka pełniła funkcje sekretarza lub członka komitetu organizacyjnego w trzech konferencjach, jest też powoływana na recenzenta publikacji w uznanych czasopismach naukowych.

Podsumowując pozytywnie oceniam dorobek w zakresie istotnej aktywności naukowej, dorobek dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny Habilitantki.

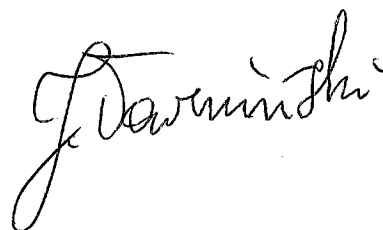

4. Podsumowanie oceny i wniosek końcowy

Podsumowując powyższe elementy oceny, uważam, że osiągnięcie naukowe dr inż. Grażyny Sypniewskiej-Kamińskiej zatytułowane „*Badanie dynamiki nieliniowych układów mechanicznych z zastosowaniem przybliżonych metod analitycznych i hybrydowych*” przedstawione w postaci cyklu siedmiu tematycznie powiązanych publikacji spełnia wymogi Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym i jest wystarczające do nadania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauki techniczne w dyscyplinie mechanika.

Uważam, że pomimo słabszych punktów wymienionych w powyższej opinii, przedstawione osiągnięcia spełniają wymogi Ustawy, czego potwierdzeniem jest udział Habilitantki jako współautora w artykułach opublikowanych w uznanych czasopismach naukowych, udział w projektach badawczych, aktywność w zakresie popularyzacji nauki, pełnienie funkcji recenzenta w renomowanych czasopismach.

Stwierdzam, że dorobek dr inż. Grażyny Sypniewskiej-Kamińskiej jest wystarczający do nadania jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie mechanika.

Handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Kamiński'.